

OCTOBER 2021 / Vol:7, Issue:45 / pp.1790-1807

Arrival Date : 27.09.2021

Published Date : 25.11.2021

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31589/JOSHAS.739>

Cite As : Durmaz, B.; Güçmen, S. & Beyaz, G. (2021). "Meslek Liselerinde Görev Yapmakta Olan Yönetici Ve Öğretmenlerin Aralarındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Görüşleri", Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 7(45):1790-1807

Research Article

MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPMAKTA OLAN YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN ARALARINDAKİ İLETİŞİM SORUNLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Opinions of Managers and Teachers Working in Vocational High Schools About The Problems of Communication Between Them.

Öğretmen. Bilal DURMAZ

Kayapınar Bilim Ve Sanat Merkezi , Diyarbakır/Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-9306-9116

Öğretmen. Sezai GÜÇMEN

Vali Gökhan Aydın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Diyarbakır/Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-5586-7109

Öğretmen. Gürkan BEYAZ

Yenişehir Dicle Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Diyarbakır/Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-0150-4986

ÖZET

Okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki iletişim sorunları okulun amaçlarının gerçekleştirilmesini engellemekte ve kurumun işleyişi olumsuz yönde etkileyip, birçok sorunun doğmasına neden olmaktadır. Bu durumun araştırılması ve elde edilen sonuçlar ışığında önerilerin sunulması bu alana katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı, meslek liselerinde görev yapmakta olan yönetici ve öğretmenlerin aralarındaki iletişim sorunlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma tarama modelinde olup nicel bir araştırmadır. Diyarbakır ili Kayapınar, Yenişehir, Bağlar, Sur, Ergani, Çermik, Dicle ilçelerinde bulunan meslek liselerinde kolay örnekleme yoluyla 344 yönetici ve öğretmen oluşturmaktadır. Anket ifadelerine verilen cevaplar doğrultusunda okul yöneticileri ve öğretmenler arasında cinsiyet, öğrenim durumu görev, branş, yaş, okuldaki hizmet yılı ve kıdem değişkenine göre anlamlı farklar olup olmadığı test edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul yöneticileri ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlarsa daha sağlıklı bir iletişim ortamı doğurabilirler.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Örgütsel İletişim, Okul

ABSTRACT

Prevents the realization of communication problems between school administrators and teachers the school's purpose and adversely affect the functioning of the institution, many of the problem leads to the birth. It is thought that the investigation of this situation and the presentation of recommendations in the light of the results obtained will contribute to this area. The aim of the research is to determine the opinions of managers and teachers working in vocational high schools about communication problems between them. The research is based on a screening model and is a quantitative research. Diyarbakır province has 344 managers and teachers in vocational high schools located in Kayapınar, Yenişehir, Bağlar, Sur, Ergani, Çermik, Dicle districts by easy sampling. In accordance with the answers given to the questionnaire statements, it was tried to test whether there were significant differences between school administrators and teachers according to gender, educational status, position, branch, age, year of service at school and decency variable. According to the results obtained, school administrators and teachers can replace themselves during communication and create a healthier communication environment if they try to understand.

Keywords: Communication, Organizational Communication, School

1. GİRİŞ

Okullardaki yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişiminin niteliği, okul amaçlarının gerçekleştirilme derecesini ve öğretmen-öğrenci iletişimini doğrudan veya dolaylı bir biçimde etkilemektedir. Okulda demokratik bir atmosfer yaratılabilmesi ve amaçların etkili bir biçimde gerçekleştirilebilmesi, öncelikle yönetici ve öğretmenler arasında gerçekleşen çift yönlü iletişime ve bu iletişimin niteliğine bağlıdır.

Okul müdürü etkili okul ve yönetimi için, işlevsel bir iletişim akımı sağlamalı ve sürdürebilmelidir. Bunun için okul müdürü kendisini çevresindekilere benimsetmeli, yeterince iletişim kanalı kurarak bunları her zaman açık tutmalıdır (Şimşek, 1997; Bursalıoğlu, 1999). Araştırmalar, iletişimde başarılı okul müdürlerinin daha

etkili olduğunu göstermektedir (Ada, 1998; Bursalıoğlu, 1999). Etkili bir iletişimi gerçekleştirmek için okul yöneticisi olan müdürlerin iletişim öğeleri, ilkeleri, stratejileri, engelleri ve düzenlenmesi konusunda yetişmiş ve beceri sahibi olmaları gerekir (Şimşek, 1997; Bursalıoğlu, 1999).

İletişim süreci; insan davranışını değiştirmek, kişiler ve gruplar arası ilişkileri geliştirmek, görevleri gerçekleştirmek, örgütte bir iletişim ağı kurmak ve eşgüdüm sağlamak amacıyla kullanılır (Taymaz, 2000). Etkili iletişim becerilerine sahip liderlerin, örgütün etkililiği üzerinde olumlu katkıları bulunmaktadır (Bursalıoğlu, 1999). Etkili bir iletişimi gerçekleştirmeden etkili yönetimi gerçekleştirmek de mümkün değildir. Çünkü iletişim, insan davranışlarını etkileyen süreçlerin en önemlilerinden biridir ve tüm yönetim süreçlerinin temelini oluşturmaktadır (Kaya, 1999). İletişim sürecinde; düşünceleri net bir biçimde ortaya koyma ve aydınlatma, çift yönlü iletişime önem verme, iyi bir dinleyici olma, bilginin paylaşılmasını sağlama, karşıdaki kişiye duyarlı olma ve empatik davranma, dinleyenlerin gereksinimlerini dikkate alma vb. okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin göz önünde bulundurması gereken öğelerdir (Şişman, 2002).

Çeşitli nedenlerle okul içi iletişim sürecinde meydana gelebilen engeller, örgütsel iletişim sürecini olumsuz yönde etkiler. İletişim sürecinde engeller, bir iletinin gönderilmesi ya da alınmasını güçleştiren tüm etmenlerdir (Ergin ve Birol, 2000). İletişimde engellere yol açan nedenlerin bazıları farkında olarak, bazıları da farkında olmadan yapılan davranışların sonucudur (Cüceloğlu, 1994). Bu sebeple, iletişim süreçlerinde kaynak tarafından gönderilen iletiler, anlamlarını kaybetmeden ve eksiksiz bir şekilde genellikle alıcıya ulaşamazlar. Gönderilmek istenen ileti ile algılanan ileti arasında çoğu zaman bir fark oluşur. Aradaki bu farkın büyüklüğü örgütsel iletişimde yaşanan engellerin derecesini gösterir. İletişim süreçlerinde engeller arttıkça iletişimin etkililiği azalmaktadır (Şimşek, 2003). Okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişime engel olabilecek faktörler aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır (Şimşek, 2003).

Cinsiyet: Cinsiyet farklılıkları, özellikle geleneksel toplumlarda önemli bir iletişim engeli olabilmektedir. Kadınlarla erkekler arasındaki iletişim süreçlerinde yer ve zaman bakımından sınırlamalar, görüşmeler sırasında sosyal mesafe vb. cinsiyetten kaynaklanan iletişim engelleridir (Altıntaş ve Çamur, 2001; Tutar ve Yılmaz, 2002).

Tutumlar: Tutumlar, kişilerin çeşitli objelere yönelik düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını düzenli bir şekilde oluşturan eğilimler olarak tanımlanabilir (Kağıtçıbaşı, 1992). Tutumlar, iletişim süreçlerini etkileyen önemli bir boyuttur. Ancak, tutumların düşünce boyutunu oluşturan önermeler, bazen yanlış olabilir. Tutumların yanlış bilgilere dayanması müdür-öğretmen iletişiminde olası iletişim engellerinden biridir. Kişilerin tutumları kişisel ve çevresel koşulların etkisiyle zaman içinde değişebilir (Eren, 1998). Etik olarak da uygun olmayan bu tutumlar, okuldaki iletişim süreçlerini olumsuz yönde etkilenerek, okulun etkililiğinin azalmasına neden olabilir (Dökmen, 1996; Eren, 1998).

Bilgi Düzeyi ve Bilgilendirme: Kaynağın, aktaracağı konu hakkındaki bilgi düzeyi iletiyi etkileyecektir (Eren, 1998; Ergin ve Birol, 2000; Tutar ve Yılmaz, 2002). Kaynağın bilmediği bir konu hakkında başkalarına yeterli bilgi vermesi olanaksız olduğu gibi, hakkında az şey bildiği bir konuda da bilgi vermeye çalışıldığında başarılı olma şansı çok azdır (Dicle, 1974; Eren, 1998). Okul müdürünün gönderdiği iletide bilgi eksikliğinden dolayı iletişim engelinin ortaya çıkmaması için iletinin içeriğini bilme sorumluluğu vardır. Okul müdürü iletişim süreçlerinde iletiyi açık bir şekilde ifade etmeyip, boşluklar bırakırsa, öğretmenler bu boşlukları kendi varsayımlarıyla doldurabilir. Bu durumda, öğretmenin anladığı şey, gönderilenden farklı olacak ve önemli bir iletişim engeli ortaya çıkacaktır (Tutar ve Yılmaz, 2002).

Empati Kurma: Empati, olaylara başkasının açısından bakabilme yeteneği (Koçel, 1984; Eren, 1998) ya da bir insanın, kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamasıdır (Dökmen, 1996). Etkili iletişim becerilerine sahip kişilerin en belli başlı özelliklerinden biri, empati kurma becerilerinin yüksek olmasıdır (King, 1998). Dönüte Verilen Önem: İletişim süreçlerinde dönüt öğesinin büyük bir önemi vardır ve etkili iletişim süreçlerinin vazgeçilmez bir öğesidir. Dönüt, alıcının kaynağa gönderdiği iletidir. Dönüt aracılığıyla kaynağın gönderdiği iletinin ne kadarının tam ve doğru olarak anlaşıldığı öğrenilebilir (Ergin ve Birol, 2000). Okullarda neyin nasıl yapıldığı üzerine alınan dönüt, öğrenme ve gelişmede temeldir. Okul müdürünün otoriter veya ilgisiz tutumları, genellikle iletişim süreçlerinde dönütün meydana gelmesini önleyerek, bu süreçlerde engellerin ortaya çıkmasına neden olur (Tutar ve Yılmaz, 2000). İletişimin Zamanlaması: Kişilerarası iletişim süreçlerinde, iletişimin erken veya geç yapılması da bir takım sorunlara neden olmaktadır (Paksoy, 2000). Çünkü etkili iletişim, olaylar ve etkinliklerden önce gelen iletişimdir. Gecikmiş iletişim, amaçlanan sonuçların elde edilebilmesi için daha fazla uğraşı gerektirir ve bu durumlarda üyeler arasında işbirliği nadiren görülür. Örgüt üyeleri okuldaki gelişme ve değişimlerden zamanında bilgilendirilmek isterler. Aksi durumda örgüt içinde çıkabilecek eksik ya da yanlış iletiler örgüte zarar

verebilir (Karakoç, 1989)

Okul Müdürünün Statüsü: Okullarda, iletişim engellerinin bir kısmı, üyelerin varolan statü ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. Okul üyelerinin sahip olduğu bu statü, bilginin, fikirlerin, önerilerin ve sorunların zaman zaman serbestçe akışını engeller. Belli bir statüye sahip olan okul müdürleri, öğretmen ve öğrencilerle girdikleri iletişim süreçlerinde onlar üzerinde olan güç ve statülerini kaybetme korkusu yaşayabilirler (Dicle, 1974). Aynı zamanda öğretmenlerin aşırı formal iletişim nedeniyle okul müdürlerine ulaşamaması, sorunlarını iletememesi, eleştirememesi vb. iletişim süreçlerinde olumsuzluklara neden olabilir (Can, 2001).

Alıcının Yanlış Seçimi: Okul müdürünün, alıcıyı doğru olarak belirleyememesi durumunda aktarılabilecek iletişimin hiçbir önemi yoktur ve doğallıkla alıcı da herhangi bir olumlu değişim meydana getiremeyecektir. İletilerin, ileti konusuna ilgi duymayan kişi ve yerlere aktarılması, gerçekten gereksinim duyulan yerlerde iletilerin gecikmesinden doğabilecek sakıncalara yol açacaktır. İletişim süreçlerinin etkinliğini azaltan bu engel, okullarda sıklıkla meydana geldiği takdirde öğretmen ve öğrencilerin ve dolayısıyla okulun verimliliğini de olumsuz yönde etkileyecektir (Dicle, 1974). Okul müdürlerinin iletişim süreçlerinde sık sık bu engellerle karşılaştıkları, araştırma bulguları arasında yer almaktadır (Can, 2001). Okulda iletişimin başlatıcısı ve bu süreçlerin belirleyicisi başta okul müdürleridir (Açıkalın, 1995). Okul müdürleri zamanlarının büyük bir kısmını iletişimde bulunarak geçirmektedirler (Başaran, 1993). Dolayısıyla, başarılı okul müdürlüğünün anahtar değişkenlerden birisi etkili iletişim olmaktadır. Okullardaki yöneticiler ve öğretmenler arasındaki iletişim süreçleri, okulların başarılı veya başarısız olmasındaki önemli etkenlerden biridir. Okullarda sosyal sistem olduğu için iletişim, okulun amacını gerçekleştirmede sahip olunan kaynakların etkili ve verimli kullanılmasında gerekli görülmektedir. Çünkü eğitim örgütlerinde yöneticiler ile öğretmenler arasındaki iletişim bozuklukları okulun amaçlarının gerçekleştirilememesine ve birçok sorunun doğmasına neden olmaktadır. Bu sebeple yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarının tespit edilmesi ve okul yöneticilerinin bu zayıf yönlerini görebilmeleri eğitim açısından önemlidir (Başaran, 1992). Araştırmanın amacı, meslek liselerinde görev yapmakta olan yönetici ve öğretmenlerin aralarındaki iletişim sorunlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- ✓ Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin görüşleri hangi düzeyde gerçekleşmiştir?
- ✓ Okul yöneticileriyle öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak yöneticilerle öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- ✓ Okul yöneticileriyle öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak, yönetici ve öğretmenlerin görüşleri arasında; cinsiyetlerine, yaşlarına, öğrenim durumlarına, branşlarına ve kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde olup nicel bir araştırmadır. Meslek liselerinde yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim süreci esnasında karşılaşılabilecek durumlar anket ifadelerine dönüştürülmüş ve bu ifadeler yönetici ve öğretmenlerin cevapları doğrultusunda betimlenmiştir. Anket ifadelerine verilen cevaplar doğrultusunda okul yöneticileri ve öğretmenler arasında cinsiyet, öğrenim durumu görev, branş, yaş, okuldaki hizmet yılı ve kıdem değişkenine göre anlamlı farklar olup olmadığı test edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini, Diyarbakır ili Kayapınar, Yenişehir, Bağlar, Sur, Ergani, Çermik, Dicle ilçelerinde bulunan meslek liselerinde görev yapan 344 yönetici ve öğretmen oluşturmaktadır. Bu okullarda görev yapan okul yöneticilerinden ve öğretmenlerinden gönüllü olanlar bu araştırmaya katılmışlardır. Bütün okullara toplam 450 anket dağıtılmış ve 344 adet anket geri toplanmıştır. Dönen anket sayısı evreni temsil etme gücüne sahiptir. Anket 2013-2014 öğretim yılı birinci döneminde uygulanmıştır. Veriler, Ersoy (2005) tarafından geliştirilen, geçerliliği ve güvenilirliği yapılmış anket ile toplanmıştır. Araştırmada kullanılan anket iki ana bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü kişisel bilgilerden oluşmuş, ikinci bölümü ise iletişim kavramına ilişkin yargıları anlatan sorulardan oluşturulmuştur. Sorular 5'li likert ölçeğe uygun olarak 1 (hiçbir zaman), 2, 3, 4 ve 5 (her zaman) şeklinde derecelendirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi bilgisayarda paket program kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anketin kişisel bilgiler bölümü frekans ve yüzde dağılımları dikkate alınarak yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırma problemlerine ve alt problemlerine uygun olarak aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (ss), t testi (t) ve varyans analizinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bulgular bölümünde önce örneklem grubunun genel yapısını tanıtıcı frekans ve yüzde dağılımlarına kısa açıklamaları ile birlikte yer verilmiştir. Daha sonra ise anket ile elde edilen veriler araştırmanın amaçları ve bu amaçların sunulduğu sırasına göre istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur.

3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırma katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin demografik verilerin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Tablo 1- Cinsiyet Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Cinsiyet	f	%	Geç.%	Yığ. %
Kadın	117	34,0	34,0	34,0
Erkek	227	66,0	66,0	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %34'ünün kadın , %66'sının ise erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2- Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Öğrenim Durumu	f	%	Geç.%	Yığ. %
Önlisans	8	2,3	2,3	2,3
Lisans	305	88,7	88,7	91,0
Lisansüstü veya Doktora	31	9,0	9,0	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %8'inin Önlisans, % 88,7'sinin Lisans ve an %9'unun ise Lisansüstü veya Doktora mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3- Görev Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Görev	f	%	Geç.%	Yığ. %
Yönetici	45	13,1	13,1	13,1
Öğretmen	299	86,9	86,9	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %13,1'inin Yönetici, % 86,9'unun Öğretmen olduğu görülmektedir.

Tablo 4- Branş Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Branş	f	%	Geç.%	Yığ. %
Meslek Dersleri Öğretmeni	154	44,8	44,8	44,8
Genel Bilgi Dersleri Öğretmeni	190	55,2	55,2	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %44,8'inin Meslek Dersleri Öğretmeni, % 55,2'sinin Genel Bilgi Dersleri Öğretmeni olduğu görülmektedir.

Tablo 5- Yaş Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Yaş Aralığı	f	%	Geç.%	Yığ. %
21-30	82	23,8	23,8	23,8
31-40	153	44,5	44,5	68,3
41-50	93	27,0	27,0	95,3
51 veya üzeri	16	4,7	4,7	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %23,8'inin 21-30 yaş aralığında, % 44,5'inin 31-40 yaş aralığında, % 27'sinin 41-50 yaş aralığında ve % 4,7'sinin de 51 veya üzeri yaşta olduğu görülmektedir.

Tablo 6- Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Mesleki Kıdem Yılı	f	%	Geç.%	Yığ. %
1-5	89	25,9	25,9	25,9
6-10	75	21,8	21,8	47,7
11-15	63	18,3	18,3	66,0

16-20	79	23,0	23,0	89,0
21 veya üzeri	38	11,0	11,0	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %25,9'unun 1-5 yıl arasında mesleki kıdemi, %21,8'unun 6-10 yıl arasında mesleki kıdemi, %18,3'ünün 11-15 yıl arasında mesleki kıdemi, %23'ünün 16-20 yıl arasında mesleki kıdemi, %11'nin ise 21 veya üzeri mesleki kıdemi, olduğu görülmektedir.

Tablo 7- Hizmet Yılı Değişkenine İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Hizmet Yılı	f	%	Geç.%	Yığ. %
0-3	180	52,3	52,3	52,3
4-10	119	34,6	34,6	86,9
11-15	27	7,8	7,8	94,8
16-20	16	4,7	4,7	99,4
21 veya üzeri	2	,6	,6	100,0
Toplam	344	100,0	100,0	

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %52,3'ünün okuldaki hizmet yılının 0-3 yıl arasında, %34,6'sının okuldaki hizmet yılının 4-10 yıl arasında, %7,8'inin okuldaki hizmet yılının 11-15 yıl arasında, %4,7'sinin okuldaki hizmet yılının 16-20 yıl arasında ve %0,6'sının da 21 veya üzeri olduğu görülmektedir.

3.2 Yönetici ve Öğretmenlerin İletişim Sorunlarına İlişkin Görüşleri

Tablo 8: Yönetici ve Öğretmenlerin İletişim Sorunlarına İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	X	ss
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	344	3,15	1,134
2. Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	344	3,29	1,230
3. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	344	3,79	1,113
4. Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	344	3,32	1,235
5. Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	344	3,43	1,215
6. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirlir.	344	3,28	1,148
7. Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	344	3,31	1,255
8. Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	344	2,98	1,235
9. Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	344	2,95	1,178
10. Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklılıklara karşı hoşgörülüdürler.	344	3,53	1,221
11. Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	344	3,39	1,138
12. Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	344	3,36	1,129
13. Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	344	2,75	1,251
14. Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	344	3,32	1,185
15. Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	344	3,27	1,249
16. Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	344	3,72	1,158
17. Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	344	3,28	1,142
18. Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	344	3,31	1,165
19. Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	344	3,27	1,177
20. Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	344	3,30	1,211
21. Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	344	3,32	1,084
22. Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	344	3,18	1,156
23. Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	344	3,44	1,184

Tablo 8 incelendiğinde yönetici ve öğretmenler tarafından “Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler” (3) maddesi aritmetik ortalaması 3,79 ile katılım düzeyinin en yüksek olduğu madde, aritmetik ortalaması 2,75 ile “Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler (13)” maddesi de en düşük katılımında buldukları madde olarak görülmektedir. Bu durum, yönetici ve

öğretmenlerin iletişim esnasında birbirlerine karşı saygılı olduklarını, okul dışında kalan zamanlarda bir araya gelip sosyal etkinlikler yapmadıklarının göstergesi olarak düşünülebilir. Ayrıca anket maddelerinin çoğunluğunu aritmetiksel ortalaması 3'ün üstünde olduğu için yönetici ve öğretmenler arasından olumlu yönde bir iletişimin olduğu söylenebilir.

3.3. Değişkenlere İlişkin Bulgular

3.3.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 9: Cinsiyet Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri için t-Testi

Anket maddeleri	Değişkenler	Denek Sayısı N	Aritmetik Ortalama X	Standart Sapma s	SD	t- değeri	P Değeri
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Kadın	117	3,07	1,12	237,67	-,939	,348
	Erkek	227	3,19	1,14		-,944	
2. Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Kadın	117	3,28	1,27	226,12	-,093	,926
	Erkek	227	3,29	1,21		-,092	
3. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Kadın	117	3,75	1,21	209,45	-,461	,645
	Erkek	227	3,81	1,06		-,442	
4. Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Kadın	117	3,33	1,30	219,34	,052	,958
	Erkek	227	3,32	1,20		,051	
5. Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Kadın	117	3,26	1,29	215,24	-1,881	,061
	Erkek	227	3,52	1,17		-1,823	
6. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirler.	Kadın	117	3,29	1,18	225,40	,165	,869
	Erkek	227	3,27	1,13		,163	
7. Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Kadın	117	3,25	1,31	220,59	-,641	,522
	Erkek	227	3,34	1,23		-,627	
8. Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Kadın	117	2,91	1,21	241,90	-,795	,427
	Erkek	227	3,02	1,25		-,804	
9. Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Kadın	117	2,94	1,14	246,43	-,087	,931
	Erkek	227	2,96	1,20		-,088	
10. Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Kadın	117	3,58	1,23	231,78	,566	,572
	Erkek	227	3,51	1,22		,564	
11. Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Kadın	117	3,40	1,25	207,43	,074	,941
	Erkek	227	3,39	1,08		,071	
12. Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Kadın	117	3,34	1,22	211,66	-,253	,800
	Erkek	227	3,37	1,08		-,244	
13. Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Kadın	117	2,74	1,28	227,75	-,130	,897
	Erkek	227	2,76	1,24		-,128	
14. Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	Kadın	117	3,26	1,26	217,05	-,713	,476
	Erkek	227	3,36	1,15		-,693	
15. Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Kadın	117	3,31	1,25	234,71	,488	,626
	Erkek	227	3,24	1,25		,489	
16. Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Kadın	117	3,76	1,19	227,39	,390	,697
	Erkek	227	3,70	1,15		,385	
17. Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Kadın	117	3,27	1,16	228,98	-,099	,922
	Erkek	227	3,28	1,13		-,098	
18. Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Kadın	117	3,30	1,23	217,16	-,071	,943
	Erkek	227	3,31	1,13		-,069	
19. Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Kadın	117	3,28	1,20	228,48	,132	,895
	Erkek	227	3,26	1,17		,131	

20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Kadın	117	3,34	1,23	229,34	,370	,711
	Erkek	227	3,29	1,20		,367	
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Kadın	117	3,28	1,19	207,13	-,498	,619
	Erkek	227	3,34	1,03		-,476	
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Kadın	117	3,25	1,18	229,47	,877	,381
	Erkek	227	3,14	1,15		,870	
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Kadın	117	3,47	1,23	223,36	,317	,751
	Erkek	227	3,42	1,16		,311	

Tablo 9'a göre; cinsiyet değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerine verilen cevaplar arasında tüm ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir.

3.3.2. Görev Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 10: Görev Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin t-Testi

Anket maddeleri	Değişkenler	Denek Sayısı N	Aritmetik Ortalama X	Standart Sapma s	SD	t- değeri	P Değeri
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Yönetici	45	3,62	1,093	342	2,984	,003*
	Öğretmen	299	3,08	1,125		3,050	
2.Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Yönetici	45	3,84	1,147	342	3,285	,001*
	Öğretmen	299	3,20	1,222		3,443	
3.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Yönetici	45	3,97	,916	342	1,210	,227
	Öğretmen	299	3,76	1,138		1,419	
4.Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Yönetici	45	3,73	1,095	342	2,373	,018*
	Öğretmen	299	3,26	1,245		2,610	
5.Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Yönetici	45	3,93	,962	342	2,978	,003*
	Öğretmen	299	3,36	1,232		3,570	
6.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirler.	Yönetici	45	3,48	1,120	342	1,280	,201
	Öğretmen	299	3,25	1,150		1,305	
7.Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Yönetici	45	3,84	,952	342	3,061	,002*
	Öğretmen	299	3,23	1,277		3,793	
8.Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Yönetici	45	3,20	1,179	342	1,233	,218
	Öğretmen	299	2,95	1,243		1,282	
9.Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Yönetici	45	3,22	1,105	342	1,627	,105
	Öğretmen	299	2,91	1,185		1,713	
10.Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Yönetici	45	3,53	1,179	342	-,026	,979
	Öğretmen	299	3,53	1,229		-,027	
11.Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Yönetici	45	3,73	1,009	342	2,148	,032*
	Öğretmen	299	3,34	1,149		2,365	
12.Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Yönetici	45	3,66	1,087	342	1,940	,053
	Öğretmen	299	3,31	1,130		1,997	
13.Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Yönetici	45	2,88	1,283	342	,764	,445
	Öğretmen	299	2,73	1,247		,749	
14.Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	Yönetici	45	3,62	1,153	342	1,789	,075
	Öğretmen	299	3,28	1,185		1,825	

15.Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Yönetici	45	3,75	1,208	342	2,821	,005*
	Öğretmen	299	3,19	1,241		2,877	
16.Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Yönetici	45	4,00	1,000	342	1,702	,090
	Öğretmen	299	3,68	1,176		1,919	
17.Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Yönetici	45	3,62	1,028	342	2,154	,032*
	Öğretmen	299	3,23	1,151		2,341	
18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Yönetici	45	3,91	,949	342	3,756	,000*
	Öğretmen	299	3,22	1,170		4,380	
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Yönetici	45	3,64	,980	342	2,300	,022*
	Öğretmen	299	3,21	1,196		2,661	
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Yönetici	45	3,77	,901	342	2,818	,005*
	Öğretmen	299	3,23	1,237		3,548	
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Yönetici	45	3,64	,933	342	2,147	,033*
	Öğretmen	299	3,27	1,098		2,421	
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Yönetici	45	3,60	1,116	342	2,634	,009*
	Öğretmen	299	3,11	1,151		2,695	
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Yönetici	45	3,68	1,104	342	1,504	,134
	Öğretmen	299	3,40	1,192		1,592	

Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarını belirlemeyi ilişkin yönetici ve öğretmenleri görüşleri arasındaki farkı bulmak amacıyla yapılan t-testi sonucuna göre (Tablo 10) yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin farklı düşündükleri anlaşılmaktadır. Anket maddelerinin çoğunluğunda yönetici görüşleri ile öğretmen görüşleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde gerçekleşmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde 3., 6., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 16. ve 23. ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmemektedir. Diğer tüm ifadelerde verilen cevaplar arasında görev değişkenine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir

3.3.3. Branş Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 11: Branş Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin t-Testi

Anket Maddeleri	Değişkenler	Denek Sayısı N	Aritmetik Ortalama X	Standart Sapma s	SD	t-değeri	P Değeri
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Meslek	154	3,05	1,109	342	-1,453	,147
	Kültür	190	3,23	1,150		-1,458	
2.Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Meslek	154	3,23	1,235	342	-,772	,440
	Kültür	190	3,33	1,226		-,772	
3.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Meslek	154	3,65	1,092	342	-2,032	,043*
	Kültür	190	3,90	1,120		-2,038	
4.Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Meslek	154	3,33	1,133	342	,124	,902
	Kültür	190	3,32	1,316		,126	
5.Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Meslek	154	3,29	1,172	342	-1,894	,059
	Kültür	190	3,54	1,241		-1,906	
6.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirler.	Meslek	154	3,17	1,091	342	-1,597	,111
	Kültür	190	3,37	1,187		-1,611	
7.Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Meslek	154	3,08	1,171	342	-3,131	,002*
	Kültür	190	3,50	1,292		-3,164	
8.Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Meslek	154	2,88	1,204	342	-1,424	,155
	Kültür	190	3,07	1,257		-1,431	
9.Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Meslek	154	2,85	1,116	342	-1,408	,160
	Kültür	190	3,03	1,223		-1,422	

10.Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Meslek	154	3,38	1,217	342	-2,035	,043*
	Kültür	190	3,65	1,214		-2,035	
11.Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Meslek	154	3,33	1,132	342	-,942	,347
	Kültür	190	3,44	1,143		-,942	
12.Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Meslek	154	3,29	1,166	342	-,956	,340
	Kültür	190	3,41	1,098		-,950	
13.Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Meslek	154	2,62	1,242	342	-1,772	,077
	Kültür	190	2,86	1,252		-1,774	
14.Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmaazlar.	Meslek	154	3,27	1,144	342	-,785	,433
	Kültür	190	3,37	1,218		-,790	
15.Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Meslek	154	3,07	1,289	342	-2,681	,008*
	Kültür	190	3,43	1,196		-2,660	
16.Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Meslek	154	3,51	1,211	342	-3,120	,002*
	Kültür	190	3,90	1,086		-3,085	
17.Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Meslek	154	3,17	1,177	342	-1,562	,119
	Kültür	190	3,36	1,108		-1,552	
18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Meslek	154	3,21	1,160	342	-1,430	,154
	Kültür	190	3,39	1,166		-1,431	
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Meslek	154	3,05	1,142	342	-3,136	,002*
	Kültür	190	3,44	1,179		-3,146	
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Meslek	154	3,18	1,249	342	-1,746	,082
	Kültür	190	3,41	1,172		-1,735	
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Meslek	154	3,34	1,056	342	,330	,741
	Kültür	190	3,30	1,108		,332	
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Meslek	154	3,09	1,089	342	-1,197	,232
	Kültür	190	3,24	1,207		-1,210	
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Meslek	154	3,31	1,151	342	-1,842	,066
	Kültür	190	3,54	1,200		-1,842	

Tablo 11 incelendiğinde verilen cevaplar arasında 3., 7., 10., 15., ve 19. ifadelerde branş değişkenine göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmekle birlikte diğer ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 3. maddesi olan “yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler” ifadesine kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri $X = 3.65$, meslek dersleri yönetici ve öğretmenleri ise $X = 3.90$ ile "4. derece" düzeyine yakın katılmışlardır. Buradan meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerin birbirlerine karşı daha saygılı oldukları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 7. maddesi olan “yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar” ifadesine kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri $X = 3.50$, meslek dersleri yönetici ve öğretmenleri ise $X = 3.08$ ile "3. derece" düzeyinde katılmışlardır. Aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemekle birlikte kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri bu ifadeye meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerine göre daha fazla katılım göstermişlerdir. Buradan kültür dersleri yönetici ve öğretmenlerinin, yöneticilerin öğretmenlerin görüşlerini aldıkları yönünde bir algıya sahip oldukları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 10. maddesi olan “yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler” ifadesine kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri $X = 3.65$, meslek dersleri yönetici ve öğretmenleri ise $X = 3.38$ ile "3. derece" düzeyinde katılmışlardır. Aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemekle birlikte kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri bu ifadeye meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerine göre daha fazla katılım göstermişlerdir. Buradan kültür dersleri yönetici ve öğretmenlerin aralarındaki siyasi görüş, kültür vb. farklara karşı daha hoş görülü olduğu sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 15. maddesi olan “yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).” ifadesine kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri $X = 3.43$, meslek dersleri yönetici ve öğretmenleri ise $X = 3.07$ ile "3. derece" düzeyinde katılmışlardır. Aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemekle birlikte kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri bu ifadeye meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerine göre daha fazla katılım göstermişlerdir. Buradan yöneticilerin kültür dersi öğretmenlerine daha adil davrandıkları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına

ilişkin olarak anketin 19 maddesi olan “yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar” ifadesine kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri $X = 3.44$, meslek dersleri yönetici ve öğretmenleri ise $X = 3.05$ ile "3. derece" düzeyinde katılmışlardır. Aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemekle birlikte kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri bu ifadeye meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerine göre daha fazla katılım göstermişlerdir. Buradan yöneticilerin kültür dersleri öğretmenleriyle daha iyi bir iletişim içinde oldukları sonucuna varılabilir.

3.3.4. Kıdem Yılı Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 12: Kıdem Yılı Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Tek Yönlü Varyans Analizi

Anket Maddeleri	Varyansın Kaynağı	Sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P	Farkın Kaynağı
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	4,834	1,209	,938	,442	
	Gruplar İçi	339	436,689	1,288			
	Toplam	343	441,523				
2. Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	2,234	,558	,366	,833	
	Gruplar İçi	339	516,697	1,524			
	Toplam	343	518,930				
3. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Gruplar Arası	4	3,779	,945	,760	,552	
	Gruplar İçi	339	421,152	1,242			
	Toplam	343	424,930				
4. Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Gruplar Arası	4	4,265	1,066	,696	,595	
	Gruplar İçi	339	519,616	1,533			
	Toplam	343	523,881				
5. Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Gruplar Arası	4	10,815	2,704	1,849	,119	
	Gruplar İçi	339	495,778	1,462			
	Toplam	343	506,593				
6. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirlir.	Gruplar Arası	4	6,990	1,748	1,331	,258	
	Gruplar İçi	339	445,091	1,313			
	Toplam	343	452,081				
7. Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Gruplar Arası	4	8,057	2,014	1,282	,277	
	Gruplar İçi	339	532,406	1,571			
	Toplam	343	540,462				
8. Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Gruplar Arası	4	5,696	1,424	,932	,446	
	Gruplar İçi	339	518,257	1,529			
	Toplam	343	523,953				
9. Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Gruplar Arası	4	1,589	,397	,284	,889	
	Gruplar İçi	339	474,757	1,400			
	Toplam	343	476,346				
10. Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Gruplar Arası	4	9,828	2,457	1,660	,159	
	Gruplar İçi	339	501,681	1,480			
	Toplam	343	511,509				
11. Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Gruplar Arası	4	,809	,202	,155	,961	
	Gruplar İçi	339	443,424	1,308			
	Toplam	343	444,233				
12. Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	6,314	1,579	1,241	,293	
	Gruplar İçi	339	431,264	1,272			
	Toplam	343	437,578				
13. Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Gruplar Arası	4	23,593	5,898	3,891	,004*	3-5
	Gruplar İçi	339	513,895	1,516			
	Toplam	343	537,488				
14. Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	Gruplar Arası	4	2,567	,642	,454	,770	
	Gruplar İçi	339	479,313	1,414			
	Toplam	343	481,881				
15. Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Gruplar Arası	4	3,660	,915	,583	,675	
	Gruplar İçi	339	532,198	1,570			
	Toplam	343	535,858				
16. Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Gruplar Arası	4	13,448	3,362	2,551	,039*	3-5
	Gruplar İçi	339	446,866	1,318			
	Toplam	343	460,314				
17. Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Gruplar Arası	4	6,420	1,605	1,233	,297	
	Gruplar İçi	339	441,229	1,302			
	Toplam	343	447,648				

18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Gruplar Arası	4	4,050	1,012	,743	,563	
	Gruplar İçi	339	462,043	1,363			
	Toplam	343	466,093				
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Gruplar Arası	4	13,939	3,485	2,557	,039*	3-5
	Gruplar İçi	339	461,919	1,363			
	Toplam	343	475,858				
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Gruplar Arası	4	3,980	,995	,675	,609	
	Gruplar İçi	339	499,357	1,473			
	Toplam	343	503,337				
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Gruplar Arası	4	3,351	,838	,710	,585	
	Gruplar İçi	339	399,833	1,179			
	Toplam	343	403,183				
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Gruplar Arası	4	6,668	1,667	1,250	,290	
	Gruplar İçi	339	452,157	1,334			
	Toplam	343	458,826				
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Gruplar Arası	4	9,098	2,274	1,634	,165	
	Gruplar İçi	339	471,740	1,392			
	Toplam	343	480,837				

Tablo 12 incelendiğinde; verilen cevaplar arasında 13., 16., ve 19. ifadelerde kıdem yılı değişkenine göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmekle birlikte diğer ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 13. maddesi "Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler".olan ifade de farkın kaynağı kıdem yılı 11-15 ile 21 veya üzeri arasında olan gruplardır. Bu ifadeye kıdemi 11-15 yıl olanlar $X=2,53$ ile 2. seviyede katılmış, kıdemi 21 veya üzeri yıl olanlar ise $X=3,47$ ile 3. seviyede katılmışlardır. Buradan da kıdemi 21 veya üzeri yıl olanların sosyal etkinliklerde diğer kıdem yılı gruplarına göre daha çok bir araya geldiği sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 16. maddesi "yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar" olan ifade de farkın kaynağı kıdem yılı 11-15 yıl olan ile 21 veya üzeri yıl olan gruplardır. Bu ifadeye kıdem yılı 11-15 yıl olanlar $X=3,56$ ile 3. seviyede katılmış, kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olanlar ise $X=4,26$ (ile 4. seviyede katılmışlardır. Buradan da kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olanların yazılı ve sözlü mesajların diğer gruplara göre daha hızlı ulaştırıldığı algısında oldukları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 19. maddesi "yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar".olan ifade de farkın kaynağı kıdem yılı 11-15 yıl olan ile 21 veya üzeri yıl olan gruplardır. Bu ifadeye kıdem yılı 11-15 yıl olanlar $X=3,03$ ile 3. seviyede katılmış, 21 veya üzeri yıl olanlar ise $X=3,71$ ile 3. seviyede katılmışlardır. Buradan da kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olanların okulda sağlıklı bir iletişim ortamı olduğu düşüncesinin diğer gruplara göre daha fazla olduğu sonucuna varılabilir.

3.3.5 Yaş Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 13: Yaş Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Tek Yönlü Varyans Analizi

Anket maddeleri	Varyansın Kaynağı	Sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P	Farkın Kaynağı
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	3	1,509	,503	,389	,761	
	Gruplar İçi	340	440,014	1,294			
	Toplam	343	441,523				
2.Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	3	,590	,197	,129	,943	
	Gruplar İçi	340	518,340	1,525			
	Toplam	343	518,930				
3.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Gruplar Arası	3	2,210	,737	,592	,620	
	Gruplar İçi	340	422,720	1,243			
	Toplam	343	424,930				
4.Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Gruplar Arası	3	3,398	1,133	,740	,529	
	Gruplar İçi	340	520,483	1,531			
	Toplam	343	523,881				
5.Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Gruplar Arası	3	8,221	2,740	1,870	,134	
	Gruplar İçi	340	498,372	1,466			
	Toplam	343	506,593				
6.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirlir.	Gruplar Arası	3	,645	,215	,162	,922	
	Gruplar İçi	340	451,436	1,328			

	Toplam	343	452,081				
7.Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Gruplar Arası	3	4,643	1,548	,982	,401	
	Gruplar İçi	340	535,819	1,576			
	Toplam	343	540,462				
8.Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Gruplar Arası	3	1,668	,556	,362	,781	
	Gruplar İçi	340	522,286	1,536			
	Toplam	343	523,953				
9.Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Gruplar Arası	3	1,491	,497	,356	,785	
	Gruplar İçi	340	474,855	1,397			
	Toplam	343	476,346				
10.Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Gruplar Arası	3	2,542	,847	,566	,638	
	Gruplar İçi	340	508,967	1,497			
	Toplam	343	511,509				
11.Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Gruplar Arası	3	2,374	,791	,609	,610	
	Gruplar İçi	340	441,859	1,300			
	Toplam	343	444,233				
12.Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Gruplar Arası	3	,641	,214	,166	,919	
	Gruplar İçi	340	436,937	1,285			
	Toplam	343	437,578				
13.Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Gruplar Arası	3	8,692	2,897	1,863	,136	
	Gruplar İçi	340	528,796	1,555			
	Toplam	343	537,488				
14.Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmaırlar.	Gruplar Arası	3	1,068	,356	,252	,860	
	Gruplar İçi	340	480,813	1,414			
	Toplam	343	481,881				
15.Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Gruplar Arası	3	,887	,296	,188	,905	
	Gruplar İçi	340	534,971	1,573			
	Toplam	343	535,858				
16.Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Gruplar Arası	3	3,679	1,226	,913	,435	
	Gruplar İçi	340	456,635	1,343			
	Toplam	343	460,314				
17.Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Gruplar Arası	3	2,003	,668	,509	,676	
	Gruplar İçi	340	445,646	1,311			
	Toplam	343	447,648				
18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Gruplar Arası	3	2,431	,810	,594	,619	
	Gruplar İçi	340	463,662	1,364			
	Toplam	343	466,093				
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Gruplar Arası	3	3,278	1,093	,786	,502	
	Gruplar İçi	340	472,579	1,390			
	Toplam	343	475,858				
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Gruplar Arası	3	,655	,218	,148	,931	
	Gruplar İçi	340	502,682	1,478			
	Toplam	343	503,337				
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Gruplar Arası	3	,605	,202	,170	,916	
	Gruplar İçi	340	402,578	1,184			
	Toplam	343	403,183				
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Gruplar Arası	3	2,060	,687	,511	,675	
	Gruplar İçi	340	456,766	1,343			
	Toplam	343	458,826				
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Gruplar Arası	3	7,101	2,367	1,699	,167	
	Gruplar İçi	340	473,737	1,393			
	Toplam	343	480,837				

Tablo 13'e göre; yaş değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerine verilen cevaplar arasında tüm ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir.

3.3.6. Okuldaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 14: Okuldaki Hizmet Yılı Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Tek Yönlü Varyans Analizi

Anket maddeleri	Varyansın Kaynağı	Sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P	Farkın Kaynağı
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	15,668	3,917	3,118	,015	2-1
	Gruplar İçi	339	425,855	1,256			
	Toplam	343	441,523				

2.Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	11,487	2,872	1,919	,107	
	Gruplar İçi	339	507,443	1,497			
	Toplam	343	518,930				
3.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Gruplar Arası	4	5,913	1,478	1,196	,312	
	Gruplar İçi	339	419,018	1,236			
	Toplam	343	424,930				
4.Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmazlar.	Gruplar Arası	4	6,858	1,714	1,124	,345	
	Gruplar İçi	339	517,023	1,525			
	Toplam	343	523,881				
5.Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Gruplar Arası	4	5,643	1,411	,955	,433	
	Gruplar İçi	339	500,950	1,478			
	Toplam	343	506,593				
6.Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirler.	Gruplar Arası	4	12,878	3,219	2,485	,043	2-1
	Gruplar İçi	339	439,203	1,296			
	Toplam	343	452,081				
7.Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Gruplar Arası	4	14,304	3,576	2,304	,058	
	Gruplar İçi	339	526,158	1,552			
	Toplam	343	540,462				
8.Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Gruplar Arası	4	12,128	3,032	2,008	,093	
	Gruplar İçi	339	511,826	1,510			
	Toplam	343	523,953				
9.Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Gruplar Arası	4	10,476	2,619	1,906	,109	
	Gruplar İçi	339	465,870	1,374			
	Toplam	343	476,346				
10.Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklılara karşı hoşgörülüdürler.	Gruplar Arası	4	13,958	3,489	2,377	,052	
	Gruplar İçi	339	497,551	1,468			
	Toplam	343	511,509				
11.Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Gruplar Arası	4	13,700	3,425	2,697	,031	2-5
	Gruplar İçi	339	430,532	1,270			
	Toplam	343	444,233				
12.Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Gruplar Arası	4	8,245	2,061	1,628	,167	
	Gruplar İçi	339	429,333	1,266			
	Toplam	343	437,578				
13.Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Gruplar Arası	4	12,151	3,038	1,960	,100	
	Gruplar İçi	339	525,337	1,550			
	Toplam	343	537,488				
14.Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	Gruplar Arası	4	15,754	3,939	2,864	,023	2-1
	Gruplar İçi	339	466,126	1,375			
	Toplam	343	481,881				
15.Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Gruplar Arası	4	6,151	1,538	,984	,416	
	Gruplar İçi	339	529,707	1,563			
	Toplam	343	535,858				
16.Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Gruplar Arası	4	8,740	2,185	1,640	,164	
	Gruplar İçi	339	451,574	1,332			
	Toplam	343	460,314				
17.Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Gruplar Arası	4	7,126	1,782	1,371	,244	
	Gruplar İçi	339	440,522	1,299			
	Toplam	343	447,648				
18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Gruplar Arası	4	4,333	1,083	,795	,529	
	Gruplar İçi	339	461,760	1,362			
	Toplam	343	466,093				
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.	Gruplar Arası	4	15,112	3,778	2,780	,027	
	Gruplar İçi	339	460,746	1,359			
	Toplam	343	475,858				
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Gruplar Arası	4	17,000	4,250	2,962	,020	3-4
	Gruplar İçi	339	486,337	1,435			
	Toplam	343	503,337				
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Gruplar Arası	4	11,550	2,887	2,499	,042	2-4
	Gruplar İçi	339	391,633	1,155			
	Toplam	343	403,183				
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Gruplar Arası	4	8,475	2,119	1,595	,175	
	Gruplar İçi	339	450,350	1,328			
	Toplam	343	458,826				
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Gruplar Arası	4	10,847	2,712	1,956	,101	
	Gruplar İçi	339	469,990	1,386			
	Toplam	343	480,837				

Tablo 14 incelendiğinde; verilen cevaplar arasında 1., 6., 11., 14., 20., ve 21. ifadelerde okuldaki hizmet yılı değişkenine göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmekle birlikte diğer ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 1. maddesi "yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl ile 0-3 yıl arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl olanlar $X=2,94$ ile 2. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 0-3 yıl olanlar ise $X=3,29$ ile 3. seviyede katılmışlardır, Buradan da okuldaki hizmet yılı 0-3 yıl olanların sorunlarını birbirleriyle diğer gruplara göre daha çok paylaştıkları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 6. maddesi "Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirlir." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl ile 0-3 yıl arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl olanlar $X=3,05$ ile 3. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 0-3 yıl olanlar ise $X=3,29$ ile 3. seviyede katılmışlardır. Buradan da okuldaki hizmet yılı 0-3 yıl arasında olanların diğer gruplara göre yönetici ve öğretmenlere daha çok güvendiği sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 11. maddesi "Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl ile 21 veya üzeri arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl olanlar $X=3,19$ ile 3. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 21 veya üzeri olanlar ise $X=5,00$ ile 5. seviyede katılmışlardır, Buradan da 21 veya üzeri hizmet yılı olanların diğer gruplara göre yüz yüze iletişime daha çok önem verdikleri sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 14. maddesi "yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmaazlar." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl ile 0-3 yıl arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 0-3 yıl olanlar $X=3,45$ ile 3. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl olanlar ise $X=3,08$ ile 3. seviyede katılmışlardır, Buradan da 0-3 yıl hizmet yılı olanların diğer gruplara göre özel sorunlarını resmi ilişkilerine yansıtmadıkları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 20. maddesi "Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 11-15 yıl ile 16 – 20 yıl arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 11-15 yıl olanlar $X=2,96$ ile 2. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 16 – 20 yıl olanlar ise $X=3,56$ ile 3. seviyede katılmışlardır, Buradan da 16 – 20 yıl hizmet yılı olanların diğer gruplara göre yöneticilerin öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ettiği düşüncesine sahip oldukları sonucuna varılabilir. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin olarak anketin 21. maddesi "Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır." olan ifade de farkın kaynağı okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl ile 16-20 yıl arasında olan gruplardır. Bu ifadeye okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl olanlar $X=3,12$ ile 3. seviyede katılmış, okuldaki hizmet yılı 16-20 yıl olanlar ise $X=3,56$ ile 3. seviyede katılmışlardır, Buradan da 4-10 yıl hizmet yılı olanların diğer gruplara göre informal iletişim kanallarını daha çok kullandıkları sonucuna varılabilir.

3.3.7. Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

Tablo 15: Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Yönetici ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Tek Yönlü Varyans Analizi

Anket maddeleri	Varyansın Kaynağı	Sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P	Farkın Kaynağı
1. Yönetici ve öğretmenler sorunlarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	2	3,016	1,508	1,173	,311	
	Gruplar İçi	341	438,507	1,286			
	Toplam	343	441,523				
2. Yönetici ve öğretmenler başarılarını paylaşırlar.	Gruplar Arası	2	3,505	1,752	1,159	,315	
	Gruplar İçi	341	515,426	1,512			
	Toplam	343	518,930				
3. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirine saygı gösterirler.	Gruplar Arası	2	1,341	,671	,540	,583	
	Gruplar İçi	341	423,589	1,242			
	Toplam	343	424,930				
4. Yöneticiler öğretmenlerle ilişkilerinde statü farklılıklarını yansıtmaazlar.	Gruplar Arası	2	2,208	1,104	,722	,487	
	Gruplar İçi	341	521,673	1,530			
	Toplam	343	523,881				
5. Yöneticiler, öğretmenlere emir ve görev verirken öğretmenlerin özelliklerini dikkate alırlar.	Gruplar Arası	2	,973	,486	,328	,721	
	Gruplar İçi	341	505,620	1,483			
	Toplam	343	506,593				
6. Yönetici ve öğretmenler karşılıklı olarak birbirlerine güvenirlir.	Gruplar Arası	2	,703	,352	,266	,767	
	Gruplar İçi	341	451,378	1,324			
	Toplam	343	452,081				
7. Yöneticiler, öğretmenleri ilgilendiren	Gruplar Arası	2	,854	,427	,270	,764	

konularda öğretmenlerin görüşlerini alırlar.	Gruplar İçi	341	539,608	1,582			
	Toplam	343	540,462				
8.Yönetici ve öğretmenler, birbirlerine karşı eleştiriye açıktırlar.	Gruplar Arası	2	2,490	1,245	,814	,444	
	Gruplar İçi	341	521,463	1,529			
	Toplam	343	523,953				
9.Yönetici ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlar.	Gruplar Arası	2	1,715	,857	,616	,541	
	Gruplar İçi	341	474,631	1,392			
	Toplam	343	476,346				
10.Yönetici ve öğretmenler aralarındaki siyasi görüş, kültür v. b. farklara karşı hoşgörülüdürler.	Gruplar Arası	2	4,604	2,302	1,549	,214	
	Gruplar İçi	341	506,904	1,487			
	Toplam	343	511,509				
11.Yönetici ve öğretmenler, aralarındaki yüz yüze iletişime önem verirler.	Gruplar Arası	2	2,121	1,060	,818	,442	
	Gruplar İçi	341	442,112	1,297			
	Toplam	343	444,233				
12.Yönetici ve öğretmenler bilgilerini paylaşırlar.	Gruplar Arası	2	,355	,178	,139	,871	
	Gruplar İçi	341	437,223	1,282			
	Toplam	343	437,578				
13.Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.	Gruplar Arası	2	1,692	,846	,538	,584	
	Gruplar İçi	341	535,797	1,571			
	Toplam	343	537,488				
14.Yönetici ve öğretmenler özel sorunlarını aralarındaki resmi ilişkilere yansıtmazlar.	Gruplar Arası	2	1,919	,959	,682	,507	
	Gruplar İçi	341	479,962	1,408			
	Toplam	343	481,881				
15.Yöneticiler, öğretmenler arasında ayırım yapmazlar (adil davranırlar).	Gruplar Arası	2	,708	,354	,226	,798	
	Gruplar İçi	341	535,149	1,569			
	Toplam	343	535,858				
16.Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar.	Gruplar Arası	2	,154	,077	,057	,945	
	Gruplar İçi	341	460,160	1,349			
	Toplam	343	460,314				
17.Yönetici ve öğretmenler arasında, dedikoduya izin vermeyen, olumlu bir iletişim ortamı vardır.	Gruplar Arası	2	,553	,276	,211	,810	
	Gruplar İçi	341	447,095	1,311			
	Toplam	343	447,648				
18.Yöneticiler öğretmenleri okulla ilgili alınacak kararlara katarlar.	Gruplar Arası	2	3,938	1,969	1,453	,235	
	Gruplar İçi	341	462,155	1,355			
	Toplam	343	466,093				
19.Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarırlar.	Gruplar Arası	2	2,748	1,374	,990	,373	
	Gruplar İçi	341	473,110	1,387			
	Toplam	343	475,858				
20.Yöneticiler öğretmenler arasında dayanışmayı teşvik ederler.	Gruplar Arası	2	,098	,049	,033	,967	
	Gruplar İçi	341	503,239	1,476			
	Toplam	343	503,337				
21.Yönetici ve öğretmenler arasında, formal iletişimin yanında informal iletişim kanalları da açıktır.	Gruplar Arası	2	,258	,129	,109	,897	
	Gruplar İçi	341	402,925	1,182			
	Toplam	343	403,183				
22.Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba gösterirler.	Gruplar Arası	2	,704	,352	,262	,770	
	Gruplar İçi	341	458,121	1,343			
	Toplam	343	458,826				
23.Yönetici ve öğretmenler, eğitim ve okulun amaçlarını aynı şekilde uygularlar.	Gruplar Arası	2	4,923	2,462	1,764	,173	
	Gruplar İçi	341	475,914	1,396			
	Toplam	343	480,837				

Tablo 15 incelendiğinde; öğrenim durumu değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerine verilen cevaplar arasında tüm ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma Diyarbakır ili Kayapınar, Yenişehir, Bağlar, Sur, Ergani, Çermik, Dicle ilçelerinde Meslek Liselerinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin iletişim sorunlarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak yönetici ve öğretmen görüşleri (ankette uygulanan 5'li likert ölçeğine göre 1 (hiçbir zaman), 2, 3, 4 ve 5 (her zaman) şeklinde derecelendirilmiştir) 3 ile 4. derece arasındaki seçeneklerde olumlu yönde toplanmış olduğu görülmektedir. Bu nedenle, okullarda yönetici ve öğretmenler arasında yeterince etkili ve sağlıklı bir iletişimin varlığından söz edilebilir. Yönetici ve öğretmenler görüşlerine göre, yönetici ve öğretmenler arasında özellikle iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışmaları, buna bağlı olarak birbirlerine karşı eleştiriye açık olmaları, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba

göstermeleri, sorunlarını paylaşmaları, ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelmeleri ile kendi içlerinde etkili bir iletişim sistemi kurması okulların eğitim hedeflerine ulaşabilmesi ve etkili ve başarılı olabilmeleri için gerekmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmemekle birlikte istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Bu da kadın ve erkek yönetici ve öğretmenlerin yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin aynı olduğunu göstermektedir. Ersoy (2005) da yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasında herhangi bir fark bulunmamıştır.

Görev değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri incelendiğinde meslek liselerindeki yöneticilerin kendilerini öğretmenler ile iletişim sürecinde anket ortalamalarına göre 4. Dereceye yakın olarak yeterli gördükleri, öğretmenlerin ise yöneticileri, öğretmenlerle iletişim sürecindeki yeterliliklerini 3. derece düzeyinde değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Bu duruma göre, orta öğretim yöneticilerinin kendilerini öğretmenlerle olan iletişimlerinde yeterli buldukları, öğretmenlerin yöneticilerin iletişim yeterliliklerini orta düzeyde buldukları anlaşılmaktadır. Aslan, Özer ve Bakır'ın (2009) araştırmasında Yöneticilerle öğretmenler arasında iyi bir iletişim olduğu, aralarında sorun olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Can (2001), Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin önemli bir kısmı, yöneticileriyle aralarındaki iletişim süreçlerini, anlayışlı ve dostça gerçekleşmektedir. Öğretmenler kendilerine ait farklı görüş ve kanaatlerini rahatlıkla dile getirebildiğini belirtmektedir. Nitekim Sargut (2001) düşük güç mesafesine sahip kurumlarda yöneticilerle öğretmenlerin karşılıklı iletişim, etkileşim ve diyalog içerisinde olduklarının bir göstergesi olabileceğini belirtmektedir.

Branş değişkenine göre kültür dersleri ve meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerinin, okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin görüşleri arasında önemli farklılık olmadığı görülmektedir. Anket maddelerinden sadece 5 tanesinde anlamlı farklılık görülmüştür. Buna göre yöneticiler ve kültür dersleri öğretmenlerinin meslek dersleri öğretmenlerine göre karşılıklı olarak birbirine saygı göstermeleri, yöneticilerin meslek dersleri öğretmenlerini ilgilendiren konularda görüşlerini daha çok almaları, meslek dersleri öğretmenlerinin siyasi görüş, kültür v. b. farklılara karşı daha hoşgörülü olmaları, meslek dersleri öğretmenlerine daha adil davranmaları, meslek dersleri öğretmenlerinin ile daha sağlıklı bir iletişim ortamı sağlamaları gerekmektedir. Kültür dersleri yönetici ve öğretmenleri, meslek dersleri yönetici ve öğretmenlerine oranla daha fazla katılım göstermişlerdir. Okay (2008), branş farklılığının iletişim boyutunu değerlendirmede farklılık oluşturacak bir değişken olmadığı ifade edilebilir.

Kıdem değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri arasında genel olarak fark görülmezken, "Yönetici ve öğretmenler ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelirler.", "Yöneticiler okulda öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı sağlarlar.", "Yöneticiler, sözlü ve yazılı mesajları öğretmenlere zamanında ulaştırırlar." maddelerinde fark bulunmuştur. Burada kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olan yönetici ve öğretmenler dışındakilerin ders dışı sosyal içerikli etkinliklerde bir araya daha sık gelmeleri, yöneticilerin kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olan yönetici ve öğretmenler dışındakilere sözlü ve yazılı mesajları zamanında ulaştırmaları, yine yöneticilerin kıdem yılı 21 veya üzeri yıl olan yönetici ve öğretmenler dışındakilerle de sağlıklı bir iletişim ortamı sağlamaları gerekmektedir.

Okuldaki hizmet yılı değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri arasında genel olarak fark görülmezken, Tablo 14 incelendiğinde; verilen cevaplar arasında 1., 6., 11., 14., 20., ve 21. ifadelerde okuldaki hizmet yılı değişkenine göre yönetici ve öğretmen görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu maddeler incelendiğinde iletişim sorunlarına ilişkin okuldaki hizmet yılı 4-10 yıl arasında olan yönetici ve öğretmenlerin iletişimlerinin daha iyi olduğu söylenebilir.

Öğrenim durumu değişkenine göre yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerine verilen cevaplar arasında tüm ifadelerde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir. Bu da önlisans, lisans ve lisansüstü öğrenim görmüş yönetici ve öğretmenlerin, yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin aynı olduğunu göstermektedir.

Okullar eğitimin en yoğun olarak verildiği kurumlar olarak düşünülürse, yönetici ve öğretmenlerin iletişimlerinin iyi olması, hem eğitimin hem de okullardaki işleyişin daha iyi yerlere gelmesini sağlayacaktır. İnsan ilişkilerinin oldukça önemli olduğu eğitim örgütlerinde, yönetici davranışlarının çok önemli olduğu, bu davranışların etkili davranışlar olmasının örgüt ve birey başarısını etkilediği belirtilebilir. Okul yöneticileri

kurumlarındaki başarının artması için öncelikli olarak etkili bir iletişim ağı sağlamalıdır. Meslek liseleri yöneticileri okullarındaki bireyler ve gruplar arasındaki iletişimi dikkatle izlemeli, doğal iletişim kaynaklarını bulmalı, gelişen teknolojik faaliyetlerini takip etmeli, herkesin paylaşabileceği bir vizyonu oluşturabilmeli ve bunları okulun amaçlarına yöneltebilmelidir (Nartgün ve Çakmak, 2012).

5. ÖNERİLER

- ✓ Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sorunlarını karşılıklı olarak paylaşmaları iletişim sorunlarını azaltabilir.
- ✓ Okul Yöneticileri ve öğretmenler başarılarını paylaşarak birbirlerini karşılıklı olarak motive edebilirler.
- ✓ Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin karşılıklı olarak eleştirilere açık olmaları doğabilecek iletişim sorunlarını azaltabilir.
- ✓ Okul Yöneticileri ve öğretmenler, iletişim sırasında kendilerini birbirlerinin yerine koyarak, anlamaya çalışırlarsa daha sağlıklı bir iletişim ortamı doğurabilirler.
- ✓ Okul Yöneticileri ve öğretmenler sosyal içerikli etkinliklerde bir araya gelerek ders dışı zamanlarda da vakit geçirerek birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı oluşturabilirler.
- ✓ Yönetici ve öğretmenler, aralarında yakın ilişki sürdürme konusunda içten bir çaba göstermelidirler.
- ✓ Yönetici ve öğretmenlere iletişim ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi, iletişimi engelleyen etkenleri tanımlarında ve etkili iletişim kurmalarında fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, A. (1995). *Toplumsal kurumsal ve teknik yönleriyle okul yöneticiliği*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Altıntaş, E. ve Çamur, D. (2001). *Sözsüz iletişim ve beden dili*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Arslan, M., Özer, N. Ve Bakır, A. A. (2009) *Okul kültürüne ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri*: Nitel bir araştırma. İlköğretim Online.268–281. AlıntılanmaAdresi: <http://ilkogretim-online.org.tr> Alıntılanma tarihi: 30.12.2013.
- Başaran, İ. E. (1993). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Başaran, İ. E. (1992). *Yönetimde insan ilişkileri*. Ankara: Gül Yayınevi,
- Bursalıoğlu, Z. (1999). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, N. (2001). *Yönetici adaylarının okul müdürlerinin iletişim becerilerine ilişkin görüşleri*. Eğitim Araştırmaları. 5–1: 36–44.
- Cüceloğlu, D. (1994). *Yeniden insan insana. (8. Baskı)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dicle, Ü. (1974). *Bir yönetim aracı olarak örgütsel haberleşme*. Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları No: 169.
- Dökmen, Ü. (1996). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati. (3. Baskı)*. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Eren, E. (1998). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Ergin, A. ve Birol, C. (2000). *Eğitimde iletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ersoy, S. (2005). İlköğretim okullarında yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunları. (Van İli Örneği), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),100. Yıl Üniversitesi, Van.
- Kaya, Y. K. (1999). *Eğitim yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki uygulama. (7. Baskı)*. Ankara: Bilgi Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1992). *İnsan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayım Dağıtım.
- Karakoç, N. (1989). Örgütsel iletişim ve örgütsel zaman arasındaki ilişkiler. *Kurgu Dergisi*. 6: 81–90.
- King, L. (1998). *Kiminle, ne zaman, nerede, nasıl konuşmalı. (6. Baskı)*. (Çev: Y. Özdemir. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Koçel, T. (1984). *İşletme yöneticiliği*. İstanbul Üniversitesi Yayını No: 3177.

Nartgün, Ş., S. ve Çakçak, Y. (2012). Yöneticiler Ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sorunları. *Eğitim ve*

Öğretim Araştırmaları Dergisi.1(1).

Paksoy, M. (2000). *Örgütsel iletişim*. (Ed.: İ. Özalp). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları

Sargut, S. (2001). *Kültürlerarası Farklılaşma ve Yönetim*. Ankara: Verso Yayınları.

Şimşek, H. (1997). *21. Yüzyılın Eşiğinde Paradigmalar Savaşı: Kaostaki Türkiye*. İstanbul:Sistem Yayıncılık.

Şimşek, Y. (2003). Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki. Yayınlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Şişman, M. (2002). *Öğretim liderliği*. Ankara: PEGEM A Yayıncılık.

Taymaz, H. (2000). *Okul yönetimi*. . Ankara: PEGEM A Yayıncılık.

Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2002). *Genel iletişim: Kavramlar ve modeller*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Okay, Ş. (2008). Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalarının Mesleki Ve Teknik Ortaöğretimde Paydaşlar Arasındaki İletişime Etkileri. *Tubav Bilim Dergisi*. 1(2), 79–87.